

Azərbaycan Avropaya yeni "yaşıl enerji" dəhlizi açır

İlham Əliyevin global layihəsi ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin növbəti təntənəsidir

"Dünən Dövlət Neft Şirkəti və Romqaz 2023-cü il yanvarın 1-dən Azərbaycandan Rumıniyaya qazın təchizatı barədə müqavilə imzaladılar. Beləliklə, Azərbaycan özünün qaz təchizatının coğrafiyasını Avropa bazarına qədər genişləndirir. Bu, hamı üçün uduşlu vəziyyətdir, çünki Avropaya öz enerji təhlükəsizliyinin qorunması üçün qaz lazımdır, Azərbaycanın isə özünün nəhəng enerji resursları üçün etibarlı bazara ehtiyacı var". Bu, Azərbaycan Prezidentinin dünən Rumıniyada baş verən mühüm tarixi hadisəyə verdiyi qiymətdir .

Rusiya və Ukrayna müharibəsi başlayandan Avropanın əsas qaz ümidi olan Azərbaycan dekabrın 17-də Rumıniyada daha bir tarixi uğura imza atdı. Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" in imzalanması ilk növbədə Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin təntənəsi idi.

Prezident İlham Əliyev bu tarixi hadisəni dəyərləndirərkən vurğuladı ki, "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında imzalanmış sazişin icrası Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verəcəyi ümumi töhfə olacaq. Bu saziş "yaşıl enerji" dəhlizinin yaradılması istiqamətində atılan mühüm addımdır.

Hazırda dünyanın geosiyasi və iqtisadi gündəminin əsas mövzularından birini təşkil edən Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında Azərbaycan əsas açar rolunu oynayan dövlətlərdən biri kimi qəbul olunmaqdadır.

Azərbaycan Avropaya yeni "yaşıl enerji" dəhlizi açır

İlham Əliyevin qlobal layihəsi ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin növbəti təntənəsidir

Əvvəli 1-ci səh.

Çünki Azərbaycanın iştirakı olmadan bölgədə və geniş mənada yerləşdiyimiz qitədə enerji təhlükəsizliyi məsələləri tam şəkildə həll oluna bilməz. Yəni Azərbaycan qlobal enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılarındandır. Bu realığı tərəfdaşlıq etdiyimiz böyük ölkələr də bölüşürlər.

Azərbaycanın qitədə enerji təhlükəsizliyinin təminatında mühüm rol oynaması ölkə sərhədlərindən kənarında, özü də ən yüksək səviyələrdə etiraf olunmaqdadır. Məhz elə buna görədir ki, dünyanın hətta ən qüdrətli dövlətləri belə enerji sahəsində Azərbaycanla əməkdaşlığa xüsusi önəm verməklə yanaşı, bundan, sözün əsl mənasında, qürur hissi keçirdiklərini də açıqlayırlar.

Bu prosesi dəyərləndirən İlham Əliyev deyir ki, Azərbaycanın başladığı və Avropa İttifaqının, o cümlədən tərəfdaşlarımızın dəstəklədiyi enerji layihələri Avropanın enerji xəritəsini tamamilə dəyişir. Çünki Azərbaycan tərəfdaşları ilə birgə Xəzər dənizini Qara dəniz və Aralıq dənizi ilə birləşdirən neft kəməri çəkməklə yeni rekordlara imza atıb.

Hazırda Rusiya-Ukrayna müharibəsinə görə rəsmi Moskvaya tətbiq edilən sanksiyalardan sonra Avropanın enerji təminatında əsas ümidi Azərbaycana qalıb. Bu il iyulun 18-də Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında "Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu"nun imzalanması da bir daha təsdiqlədi ki, Avropanın Azərbaycan qazına böyük ehtiyacı var. Əlavə edək ki, ötən il Azərbaycanın Avropa İttifaqı bazarına təbii qaz ixracı 8,2 milyard kubmetr təşkil edib. Bu il isə bu rəqəm 11,3 milyard kubmetrdir. Azərbaycan Prezidenti vurğulayıb ki, növbəti il onun həcmi ən azı 11,6 milyard kubmetr olacaq. Gələcək il Azərbaycandan ixrac ediləcək təbii qazın ümumi həcmi isə təxminən 24 milyard kubmetr olacaq.

Dünən isə Buxarestdə imzalanan saziş göstərdi ki, Azərbaycan Avropaya digər enerji - "yaşıl enerji" körpüsünü salmağa başlayır. Ölkəmiz Avropanın mühüm elektrik enerjisi, əsasən, "yaşıl enerji" təchizatçısına çevrilməyi planlaşdırır.

İlham Əliyev də dedi ki, Azərbaycanın bərpaolunan enerji potensialına gəldikdə, quruda

külək və günəş enerjisinin həcmi 27 qıqavattan çoxdur, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda isə külək enerjisi 157 qıqavat təşkil edir. Ölkəmizin strateji investorlarının biri ilə dövlət 2027-ci ilə qədər 3 qıqavat külək və 1 qıqavat günəş enerjisini istehsal etməyi planlaşdırır. Onların 80 faizi ixrac olunacaq. Azərbaycan 2037-ci ilə qədər ən azı 6 qıqavatlıq əlavə gücləri yaratmağı planlaşdırır.

Beləliklə, yalnız təkcə bir qlobal enerji şirkəti Azərbaycanda 10 qıqavat "yaşıl enerji"nin istehsalına yatırımlar etməyi planlaşdırır. İki gün əvvəl Azərbaycanın Energetika Nazirliyi digər qlobal enerji şirkəti ilə çərçivə sazişini imzalayıb. Həmin şirkət Azərbaycanda 12 qıqavata qədər külək və günəş enerjisinin istehsalına sərmayə qoymağı planlaşdırır. Beləliklə, Azərbaycan ixracının birinci mərhələsində ən azı 3 qıqavatlıq əlavə ötürmə gücü yaradılacaq.

Onu da vurğulayaq ki, ölkəmizdə "yaşıl enerji" istehsalının genişləndirilməsi məsələsi İlham Əliyevin müəllifi olduğu "Azərbaycan 2030": sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də də əhəmiyyətli şəkildə yer alıb. Hədəf ümumi enerji istehsalı gücündə bərpaolunan enerjinin payını indiki 17,3 faizdən 2025-ci ildə 24, 2030-cu ildə isə 30 faizə çatdırmaqdır. Artıq bu istiqamətdə inamlı addımlar atılır.

İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş əraziləri - 10 min kvadratkilometr ərazini "yaşıl enerji" zonası elan edib. Burada artıq bir neçə su-elektrik stansiyası inşa edilib və fəaliyyətə başlayıb. Günəş və külək-elektrik stansiyalarının yaradılması ilə bağlı isə konkret planlar var. Bir sözlə, həmin bölgələrin potensialı imkan böyükdür. Artıq dəqiq hesablamalar aparılıb və günəş, külək enerji növlərinin istehsalı təxminən 9-10 min meqavata çata bilər. Bu bölgəyə digər böyük şirkətlər maraq göstərirlər.

Dünən Buxarestdə Prezident İlham Əliyevin Rumıniya Prezidenti Klaus Yohannis ilə görüşü zamanı da bir daha sazişin əhəmiyyəti dəyərləndirilərkən qeyd edildi ki, bu, Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verdiyi növbəti mühüm töhfədir.

Bütün bu uğurlar, əlbəttə ki, İlham Əliyevin tam müstəqil siyasətinin, beynəlxalq miqyasda nüfuzunun və qüdrətinin göstəricisidir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"